

Төрсөн газран дуулач

Леджнэ Цери 1910 джил Яшкульск района, урдк Кот-Шевнр йамгт, Батан Леджн гилг угата күүнэ булд брсмн.

Цери бичкндэн бичэр үлдлэ. Зуг советин йосна нилчэр нертэ поэт эн болсмн.

Яшулин школд тавн джил сургъуль дасчкад, Леджнэ Цери 1929 джил Саратов балтсна рабфакд орад, теруган 1932 джил төгсэлэ.

Шулгудан эн 1930 джилэс авн эклдж бичлэ, 1931 джилэс авн барлгдла.

Эрдмтэ (поэт болдж бсдж йовхан үзүлдж, 1932 джил Леджнэ Цери Эрнджэнэ Конс-тантинтэ хоюрн, „Кучтэ дил-лгэн“ гилг коллективн хураныгъу гаргьсмн.

Рабфак төгсэснэннь хбдн Цери Хар газрт района газетин редактор болдж кблджав.

Эн кблмштэн 1936 джил куртл кбллад. Ленинградт журналистин институтт Цери одла. Болв, эн сургъулян төгсгхдн

гем-шалтг энунд харшлад, Цери Элстд ирдж республикин газетсин редактст кблв. Хбдннь Леджнэ Цери хальмг бичачирин Союзин правленэ сеглэтрнь болдж чигн кблв, хальмг дегтр гаргъачин ахлач болдж чигн кблв.

1939 джил энунэ шүлгүдин „Чидл“ гилг хураныгъу гарла. Тер хооридан Цери орсас хальмг келнд орчуллгъна збяр кблмш кедж йовб.

Шулгүдин „Төрсөн“ гилг хураныгъуган Леджнэ Цери 1941 джил гаргъв.

Леджнэ Цери гуч арэ гарсн насндан, 1942 джил шалтгин уулэр бнйгрв. Билгтэ поэт джиргълиннь ахр болзгт арлан кесг сэн-сэн произведенес үлдэв. Леджнэ Цери советск бичачирин Союзин член билэ.

Дора билн Леджнэ Цери шүлгүдэс барлджанавн.

Ленинэ туск хальмг дун

Йовсн хаалгымдн хату билэ,
Яду болн чагчм билэ,
Йосн манд уга билэ,
Ярм күүнд олгата билэ.

Нойн, зээснэ, лам, хан
Нойлхлж цадхан мелго билэ.

Алдр сулдхвр авхар удан
Арслннгин чидлэн агсдж ноолдавн.

Алтайн бргн ик газрас
Агъу джиргъл хээдж ир-
лавн.

Ах-дуунр орсла иньглэд
Амгьулинь делдхэр бославн.

Зуугъад жилин цуста ноо-
лдан

Зуурдин үкл олсн уга.
Зуркни халун хантан ода
Зандн чамдан хальмг верлнэ.

Багш улан Ленин баатр
Бумбин орим тосхдж бглад,
Харныгъуласн гетлсн халь-
мг эдр
Хаврин агтар чееджэрн
киилнэ.

Кельв оньгдан кесг улс
Күүнхэ амрган луундан
дуулна.

Хальмг, орс, хасг, маньгд
Хамгин баатран чама гинэ.

Багш Ленин бнйгрв гилднэ,
Болв тернь худл эсэ?
Үкл уга мбнхк джиргъл
Үзхиг чамд заяч бглад.

Күмн хамг дуугъан дуулий,
Күүндтэ Ленинэн мел күүнд-
лий.

Энхсн пергэрн төрскэн
батлий,
Эндрк Ленин — багшан күүнд-
лий!

Сөнъгин дун

Стел эргэд суугьитэ,
Уух идэнтн элвглэ.
Эмгд, бвгд, авитэ,
Эн сөнъгим эдлитэ.

Энхгин залус, суугьитэ,
Эн хотигъан эдлитэ,
Куурин сээгъан эклитэ,
Келсэн сонхсн бээгьитэ.

Багъчуд, сергиджэн гаргьитэ,
Байрин нээрэн кегьитэ,
Домбр, хууран татитэ,
Дахад бичир билитэ.

Мана колхоз бнрлэ,
Мактал уга, үннлэ.

Уга биш — баянлэ,
Угата биш — байнла.

Бумбин орн күүлэн
Бүтсэднэ йбралэн тальвитэ,
Хамг амтнн төвкнү
Йбрэдж сөнъган бргитэ.

Зандрсн улан цээгъан
Затяр амтннь ясита.

Шин джиргълэн йбрэгьитэ,
Ширкин толгъа харгьулитэ,

Хоша хотна гинчвр,
Хонад маньгдур хэритэ.

Улв-дулан орнтн
У болчкэд, таастала.

Саглр

Дорд бмн үзгин
Шавр-шавр гертнэ
Дун, домбрин айснэ
Негддж джннхннэ.

Кералдэд суусн
Куукд-берэд дундаснэ
Кок торгын бишмүдтэнэ
Кбркхн зурким эзлнэ.

Хеджудан ирдэ суухла,
Хэвргъасм түлкдж чйчлэ.
Бульглсн иньг нанас
Булэкн нүлмс асхрулла.

Энхкр иньг Саглрм
Эврэмм болхасн гарв.
Шин таньл кбвүтэгъан
Шимлдэд садур орв.

Дун, домбрин айс
Дакн-лакн джннхнв.
Торгын бишмүдтэ куукм
Тас ирхэн уурв.

Сар мандлдж гарв.
Сарулддж бр пайв.
Дурдсн күүкм уга,
Домбрин айс унтрв.

Үүнд би төрлэв

Үүнд би төрлэв.
Үкл уга төрсн.
Үүнд би бслэв,
Үрм гилэ орн.
Кбгшн экм үкхдэн
Келлэ, нама дуудад:
„Өвр ик кишг
Өвртгн дурата, эдлхч“.
Эн газрт төрсндэн
Эклэн ханад дуулнав.
Өвч бнртксн төрснлдэн
Онхдин шүлгэн верэднэв.

Э К

Кбгшн экнэ кбвүгъан
Төрскэн харслгэнд мордул-
на,

Күүзддж теврад уран
Төрсэн экнэ умслэ.
Эк уулад, уран
„Үзгдхийч нанд?“ — гилэ.
„Ээдж бичэ уультн,
Үзгдхв“, — гилэ хэрүднэ.

Кбгшн эк кбвүгъан
Кучтэ дээнд илгэлэ.
Күмни дээсиг дарх
Кецү заквр бглад.

Гаргьсн уриас экд
Газрт юн энхкрв?
Экин седклэс урд
Энхкр юн баяхв?
Эк-экас гаргьсн,
Эврэ эк унтэ.
Эк-экас Төрсн — эк
Эн саамд унтэ.
Үүнд би төрлэв.

О б н и н й б р а л

Цусн-махнлагъан шиньгрсн
Чамдан, комсомол, мена
Домбрин айс дахад,
Дуулс гилэв, чама.

Чамдан ипсн ахинчн
Чидлнэ агъу бргн.
Мана гавц багъ насн
Мандлсн наришнэ хурч.

Бамбла цецг — комсомол,
Бахта саяхн хбдткч.
Насичнэ ут болтхэ,
Неричнэ мбнхкрдж тууртхэ

Обни эндр саамлж,
Өвр кучэн медүлий!
Селвг партин авч,
Сүртэ сээг тохий!